

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

**Hieronymi Cardani, praestantissimi mathematici,
philosophi, ac medici Artis magnae, sive de regvlis
algebraicis, lib. unus**

Cardano, Geronimo

Norimbergae [Nürnberg], 1545

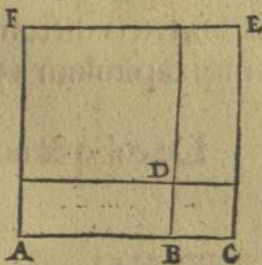
XII. De cubo equali rebus & numero generaliter

De cubo æquali rebus & numero. Cap. XII.

DEMONSTRATIO.

It etiam cubus æqualis rebus & numero, & sint duo cubi DC & DF , quorum latera AB & BC , producāt tertiam partem numeri rerum, inuicem ducta, & ipsi cubi iuncti æquales illi numero, dico AC esse rei quęsitę æstimationē, cum enim ex AB , in BC , fiat tertia pars numeri rerum, ex AB in BC ter, fiet numerus rerū, & ex AC in productum ex AB in BC ter, fient res ipsę, posita AC re, at ex AC in productum AB in BC ter, fiunt sex corpora, quorum tria sunt ex AB in quadratum BC , alia tria ex BC in quadratum AB , hæc igitur sex corpora, æqualia sunt rebus, ipsa uero cum cubis DC & DF , ex primo supposito capituli sexti constituunt cubum AE , cubi etiam DC & DF , æquivalent numero proposito, igitur cubus AE , æqualis est rebus & numero propositis, quod erat demonstrandum, superest ostendere, quod triplum AC in productum AB in BC , sit æquale sex corporibus, id ostendā, si probauero ex AB , in BC ducto in AC , fieri duo corpora ex AB in quadratum BC , & ex BC in quadratū AB , nam quod fit ex AC in productum AB in BC , æquale est ei, quod fit ex AB in superficiem BE , latera enim omnia omnibus sunt æqualia, sed hoc æquale est ei, quod fit ex AB in CD & DE , quod autem fit ex AB in DE , æquale est ei, quod fit ex CB in quadratum AB , quoniam latera omnia omnibus sunt æqualia, quod igitur ex AC , in productum AB in BC fit, æquale est his, quę fiunt ex AB in quadratum BC & ex BC in quadratum AB , quod est propositum.

REGVLA.

Regula igitur est, cum cubus tertię partis numeri rerum, maior non fuerit quadrato dimidiij numeri æquationis, auferes ipsum ex eodem, & residui radicem, adde dimidio numeri æquationis, atq; iterum minue ab eodem dimidio, habebis q̄ ut dicunt, Binomium, & Apotomen, quorum & cubicę iunctę rem ipsam constituunt. Exemplum, cubus æquatur 6 rebus $p:40$, duc 2, tertiam partem numeri rerum, ad cubum, fit 8, aufer ex 400, quadrato 20, dimidiij numeri, fit 392, huius radicē adijce ad 20, fit 20, $p: & 392$, detrahe etiam ab eodem, fit 20 m. & 392, horum & cubicę iunctę, faciunt rei æstimationem,

H 3

nem,

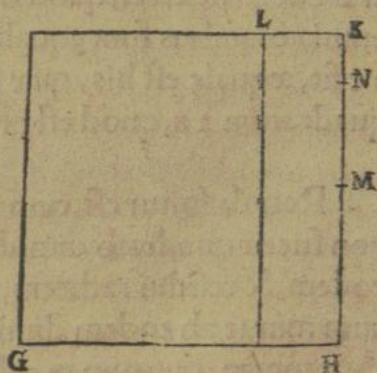
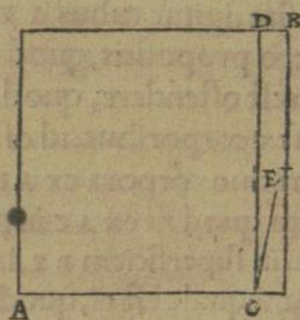
nem, $R\sqrt{V}$: cubicam 20 p: $R\sqrt{392}$ p: $R\sqrt{V}$: cubica 20 m: $R\sqrt{392}$. Aliud, cubus æquatur 6 rebus p: 6, tertiam partem numeri rerum, quæ est 2, ad cubum, ducito, fit 8, detrahe ex 9 quadrato dimidij 6 numeri equationis, relinquitur 1, cuius $R\sqrt{}$ est 1, hanc adde & minue à 3, dimidio numeri, fiunt partes, 4 & 2, quarum $R\sqrt{}$ cubicæ iunctæ, faciunt $R\sqrt{}$ cubicam 4 p: $R\sqrt{}$ cubica 2, æstimationem rei.

At ubi cubus tertiæ partis numeri rerum, excedat quadratum dimidij numeri, æquationis, quod accidit quodocumq; numerus æquationis est minor $\frac{3}{4}$ cubi illius, uel ubi ex $\frac{2}{3}$ numeri rerum, producitur in $R\sqrt{\frac{1}{3}}$ eiusdem numeri maior numerus numero equationis, tunc hoc dissoluitur per quæstionem Alizam, de qua in libro de quæstionibus Geometricis dictum est, sed si libet tantam effugere difficultatem, plerumq; capitulum 25^m huius tibi satisfaciet.

De cubo & numero æqualibus rebus. Cap. XIII.

DEMONSTRATIO.

Hoc capitulum ex præcedenti trahitur, sit igitur cubus GH , æqualis rebus AB , quæ describuntur quadrata superficie & numero F , & sit basis cubi GH , quadratū GK , cuius pars quarta sit HL , residuum autem æquale AD superficiæ, latus autem, quod Græce tetragonicum uocant, residui CD sit CE , sit uero MK dimidium HK , à qua abscindatur MN , æqualis CE , dico quod tam HN , quā NK , cubi, cum numero F , æquantur rebus AB , ut numerus rerū & equationis idem maneat, & primo ostendamus de HN , constat enim cubū HN continere latus suum, HN in quadrato HN , quadratum autem AB (quia GL æqualis est AD , & GL triplum est quadrati HM) æquale est triplo quadrati HM , & quadrato MN , hæc autem superant, ex 4^a 2^a elementorum, quadratum HN , in duplo HM in NK , quare in eo quod fit ex HN in NK , quia HK dupla est ad HM , cubus igitur HN , continet latus suum

F..... numerus.

HN